

Oponentský posudek na bakalářskou práci Markéty Hrubé „Alternativní religiozita podle Glockových dimenzí“

J. Kružiková

Bakalářská práce Markéty Hrubé se snaží na základě kvalitativního výzkumu, a to polostrukturovaných rozhovorů vedených s 16 respondenty, charakterizovat alternativní religiozitu – a to tak, že stanovuje indikátory pro pět dimenzí religiozity, přičemž toto rozčlenění religiozity vychází z členění Glockova.

Připomínky:

- 1) Teoretická část práce uchopuje problém možná až příliš „zešíroka“, tj. snaží se uchopit religiozitu a sekularizaci sociologicky, religionisticky, historicky, takže pojednává často o problémech, které se zkoumaným tématem souvisí jen okrajově. Naopak vysvětlení ústředního tématu – Glockova členění religiozity - je poměrně stručné. Autorka sice píše, že se tento model používá, že se osvědčil, aniž by to dále ilustrovala. Taktéž není v práci explicitně vysvětleno a doloženo, proč lze tento model používaný v kvantitativním výzkumu, použít i na zkoumání kvalitativní.
- 2) Nejsem si jista, zda vzhledem ke zkoumanému problému (alternativní religiozitě, kterou charakterizuje, jak autorka píše, synkretismus, holismus, nejednotnost v názorech na řadu problémů) je vzorek dostatečně velký a reprezentativní (výběr vzorku se děl mezi známými a pak nabalováním).
- 3) Byla bych ráda, kdyby autorka mohla vysvětlit tento, doufejme, že zdánlivý, rozpor: V kapitole o konverzi uvádí, že nejsilnějším motivem je působení skupiny. V kapitole o nových náboženských hnutích však píše, že alternativní religiozitu právě charakterizuje to, že její členové se nespojují s žádnou skupinou.
- 4) Na str. 71 autorka píše: „...navíc vycházím z výzkumu hodnot v souvislosti s náboženským přesvědčením R. Tichého (Tichý, 2009, IN Prudký, 2009), který ukázal, že alternativně věřící lidé považovali sebevraždu a euthanasii za spíše přijatelné a ohledně potratu a rozvodu byli nejednotní (ibid), tak bych chtěla těmto názorům hlouběji pod povrch a objevit v nich vliv alternativní víry.“ Je otázkou, zda lze v těchto kontroverzních tématech, která úzce nesouvisí s alternativní religiozitou, proniknout „hlouběji pod povrch...“ na základě 16 rozhovorů.
- 5) Na str. 79 autorka uvádí, že „kromě indikátorů předem daných z teoretických východisek a použitých předchozích výzkumů jsem identifikovala také některé nové indikátory“. Domnívám se však, že některé z indikátorů, které jmenuje (jako např. holistické vnímání světa, názor na astrologii, jógu, ...) vyplývají z výše jmenovaných teoretických východisek.
- 6) Práce není úplně jednotná v odkazování, někdy autorka uvádí i číslo stránky, někdy nikoliv.

Z uvedených důvodů navrhuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji (lepší) trojkou.

V Kladně, 3. 9. 2013

Mgr. Jana Kružiková, Ph.D.